

Cena po pošti:
za celo leto . . R 53—
za pol leta . . R 25—
za štiri leta . . R 13—
za 1 mesec . . R 4—
Za Ljubljano mesечно 4—
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6
Uredni telefon št. 50

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Krščansko delavsko ženstvo, na plan!

Celo volno izvažajo.

Ljubljana, 21. jan. »Slovenec« poroča:
V Ljubljani deluje za Slovenijo Vojna
zveza, kjer so razni »proletarci« prišli čez
noč do prvovrstnih buržoazev in više,
uspehov njenega človekoljubnega socia-
lističnega delovanja ni videti, ni čutiti.
In vendar stoji v najboljših odnosajih z
vlado — zlasti s trgovinskim ministrstvom,
centralno upravo in prehranjevalnim mini-
strstvom, Koliko »drobtin« je padlo z vla-
dine mize njej, seve ne moremo konstatir-
ati, a če navedemo le nekaj, si vse lahko
mislimo. Pri nas je meso drago. Vojna
zveza je dobila dovoljenje izpeljati v Trst
— 5000 glav živine! Pri nas je mast draga
— v Trst je Vojna zveza izpeljala 4000
svinji! Pri nas se je moka podražila — ista
zveza je spravila v Trst 50 vagonov moke!
In po vrhu še 100 vagonov zelja! Vse to
sega proti kompenzaciji manufakturnega
blaga brez kakih posebnih garancij!
Pa to še ni vse: Njena oblačilnica v

Ljubljani je dobila 1 milijon lir in povrhu
še Voja je zveza sama kredit — 5 milijonov
kron! In kakšne so cene manufakturi? Soderugi
znajo in vedo, zakaj so na vladil
Premoga manjka pri nas in železniški
obrat je skrčen, da bolj ne more biti! Vla
da ima premoga dovolj in Kristan, mini
ster šum in rud, nima nič proti temu, da
se izvažajo dnevno 2 vagona premoga tvr
ki Fischl und Söhne v Celovec za kom
penzacijo kvasa, ki bi ga lahko tako do
bili na podlagi trgovinske pogodbe z Nem
ško Avstrijo! V tujino je šlo tudi 3 vagon
mesa za — 3 vagona spomenikov! Znano
je, da je izvoz volne strogo zabranjen. No
vlada bije sama sebe rada po zobeh in je
trgovinski minister, oziroma centralna
uprava dovolila izvesti trgovcu Vokaču v
Ljubljani 120 vagonov volne v Češko za
prosti uvoz blaga — spet brez vsakih ga
ranci!

Sokol izvaža mast.

Ljubljana, 21. jan. »Slovenec« poroča: Ali se je čulo, da bi dobila kje kaka slovenska organizacija izvoznico, da si z

Gospodarstvo

Ljubljana, 21. jan. »Slovenec« poroča: Beočinska fabrika, milijonsko podjetje za cement, je bila pod sekvestro in pod ceno — skoro zastoj prodana pristavem JDS. Minister dr. Kramer je podpisal. Razburjenje je bilo veliko, od ust do ust je slo: »Očividna krađa!« — Prejšnji trgovski minister je nastopil proti in vse se razveljavilo. Podobno se je zgodilo z

lepim profitom sezida društveni dom? Sokol v Splitu jo je dobil za 2 vagona masti!

dr. Krameria

znanim hrvaškim kopališčem Lipik, ki je prišlo demokratskim zajedničarjem v roke s Kramarjevim podpisom. Pa je spet nastopil prejšnji trgovinski minister in že veseli Zajedničarji so morali vrniti kopališče.

Vsled teh slučajev je bilo odvzeto Kramerin oddeljenje za sekvester!

1. První část (1. až 10. kapitola) je věnována

riav aretira.

Kako dr. Žerjav aretira.

Krsko, 20. jan. O aretaciji tajnika
Kmetijske zveze Marincek se se nak
nadno ugotavlja. Ko se je pretekle dni
mudil v Krškem predsednik dr. Žerjav, je
Marincek kmalu nato dobil povabilo, naj
se zgledi v petek pri okr. glavarstvu, kjer
so ga aretirali in odpeljali z orožniki v
Novomesto. Značilno pa je pri tem dogod-

ku to, da so v Krškem že en dan prej javno govoril, da bo v petek Marinček zaprt. Kdo je vedel za to drugi, ko dr. Žerjavovi zaupniki na okr. glavarstvu, kateri so to uradno zadevo znesli na ulico. Očitvidno je bila vsa stvar domenjena ob bivanju dr. Žerjava v Krškem. Ljudstvo to ve in je svojo sodbo o tej vladi že izreklo.

Za sladkorno industrijo v Sloveniji.

LDU Ljubljana, 21. januarja. Poverje-
ništvo za kmetijstvo je povabilo 20. t. m.
k anketi glede sladkorne industrije pri-
znane večšace in interese. Obilna ude-
ležba pri anketi priča o razumevanju po-
zvanih krogov in našega ljudstva za go-
spodarske potrebe. Po temeljitih poročil-
ih o začetku in poteku načrtov za uvedbo
sladkorne industrije v Sloveniji ter po ži-
vahni debati so bile sklenjene soglasno
te-le točke: Podpirati je z vsemi sredstvi
uvedbo kulture sladkorne pese povsod
tam, kjer je zato ugoden svet; v te svrhe
se: 1. pozivlje vlado, da po strokovnjakih
ki se naj ad hoc nastaviijo, pouči naše go-
spodarje v pridelovanju sladkorne pese;
2. se naprosi časnikařtvo, duhovščino in
učiteljstvo, da podpirajo agitacijo za upe-
ljavo te kulture; 3. se zahteva, da se po
poljedelskih solah v Sloveniji učenci te-
maljito poučujejo v pridelovanju sladkorne

pese; 4. zahteva enketa od vlade in od vseh poklicanih faktorjev, da se nemudoma in z vso energijo nadaljuje prevážno kulturno delo: osuševanje ljubljanskega barja in 5. naj se takoj prouče razmere v dolinem Posavju, ali so podani pogoji za ustanovitve sladkorne tovarne, in naj se v ugodnem slučaju pospešijo tudi tam potrebna pripravljalna dela za to industrijo.

Nova francoska vlada.

LDU Lyon, 20. januarja. (Brezlično.) Vse francosko časopisje se bavi z ocena-
mi novega ministrstva in komentira zlasti
pohvalno način, kako je Millerand sestavil
svoj kabinet, namreč, da je kot prvi
poverjenec za sestavo vlade poklical v
svoj kabinet deloma može, ki nimajo no-
benegega političnega imena, ki so pa stro-
kovnjaki za one resore, katere so pre-
vezli. O ministrskem predsedniku samem
pravi listi skoro soglasno, da je mož
muke volje in izredno delavne sile.

Kršćanske delavke, služkinje — delavsko ženstvo! Oni, ki se imenujejo »demokrate«, so zetažili demokracijo, priznati nam nočejo pravic, ki nam gredo po narabi prave demokracije. Demokratski ministri so skovali volilni red, ki priznava volilno pravico samo nekaterim izvoljenim, ki spadajo v takozvane »boljše kroge«, pa nas delavke in služkinje so nalašč pozabili v svojem lažidemokratizmu. Delavsko ženstvo je danes spoznalo, da je v onih vrstah demokratizem samo fraza, ki naj lovi nevedne.

Delavsko ženstvo! Oni, ki imajo na svojem programu svobodomiselstvo, so zahtevali načela svobode. Samo nekaterim dovoljujejo, da se smejo greti na solncu politične svobode, drugi naj pa služimo in molčimo brez pravic v javnosti. Žensko delavstvo je danes spoznalo to lazišvobodoljubje.

Tovarišice! Pregrešile bi se proti samim sebi, ako bi molčale v takih razmerah. Naša dolžnost je, da zahtevamo tudi za delavsko ženstvo volilno pravico; na glas moramo obsoditi krivico, ki nam jo hočejo storiti, da se bo slišalo po vsej Sloveniji, da bo prodrli ta glas v osrčje Jugoslavije, v Belgrad tudi na ušesa nedemokratske in nesobodoljubne ministrom!

Delavsko ženstvo — v nedeljo popoldne ob polu petih vse v Union, da manifestiramo za svojo volilno pravico!

Ursula Katauer,

predsednica Zveze delavk.

Helena Jeretina

predsednica Zveze služkin

Organizacija slovanskih duhovnikov na Primorskem.

LDU Trst, 20. januarja. Društvo »Zbor svečnikov sv. Pavla«, ki je edina organizacija duhovnikov za vse zasedeno ozemlje, je imelo 8. prosinca v Sežani občni zbor. Novoizvoljeno starešinstvo (odbor) sestoji iz 3 dekanov, 1 župnika, 1 vikarja in 1 kaplana. V odboru je zastopana Istra, Kras, Vipavsko, Goriške gore. Prihodnje sobranje (občni zbor) se bo vršilo v juliju, in tedaj so odbor izpopolnili. Odbor sporoča vseh hrvatsko-slovenski duhovščini v zasedenem ozemlju: 1. Vsak duhovnik naj se včlani in to takoj. Vpisnina 10 lir naj se pošlje na naslov »Zbor svečnikov sv. Pavla v Šempolaju pri Nabrežini«. 2. Sobranje je sklenilo enoglasno in ob velikem odobravanju, da se takoj začne izdajati mesečnik za duhovščino. Potrebo lista čutimo pa vsi. Prva številka izide čim prej; tiskal se bo list v tolikih izvodih, kolikor bo članov društva. Zato je potrebo, da se takoj vpišejo v društvo vsi duhovniki do zadnjega. Sobranje je sklenilo, da mora list izhajati, najsi stane kar hoče. Dopisi naj se pošiljajo na »Zbornik svečnikov sv. Pavla«, in sicer v Sv. Križ — Cesta na Vipavskem ali na v Lokev in Divači.

Razburjeni zadrski Italijani.

LDU Split, 20. januarja. (DDU) Zadnje vesti iz Pariza so izzvale v Zadru med italijanaši velikansko razburjenje. V nedeljo so skilicali shod, kjer so hoteli protestirati proti razsodbam mirovne konference. Toda italijansko poveljništvo je shod prepovedalo in obenem dalo po arditih zastražiti stanovanje poveljujočega podadmirala ter predele mesta, kjer stanujejo Jugoslovani. Med italijanaši vlada globoka potrtost, Zadrski Jugoslovani se obnašajo zavedno, toda trezno, in pričakujejo osvobojenje ter ujedinjenja s svojimi ostalimi brati.

Pozdrav vračajočim!

Iz Italije prihajajo naši fantje in moške. Izsehli in sestradani se vozijo prvi oddelki mož proti domu. Življenje v umazanih in hladnih barakah, malarija in glad so glodali na koreninah njihovih življenj. Tisoči močnih in širokih prs leže pod zemljo italijansko, ostali pa se poligoma vračajo in so veseli, da so si oteeli vsa življenje.

Zmračí se jim obraz, ko se spomnijo na vse težke ure, vse trpljenje in preganjanje. Samo eno sovraštvo je v njih, samo en klic poznajo. Zdravo, domovina, — proč z vojno! Klic, ki ga je naš Janez Krek vrgel v svet. Vojno vojni! — ta klic bo našel v tridesettisočih vrača, oči se mož zvesto bojovníke.

1. Die erste Gruppe ist die Gruppe der
 2. Die zweite Gruppe ist die Gruppe der
 3. Die dritte Gruppe ist die Gruppe der
 4. Die vierte Gruppe ist die Gruppe der
 5. Die fünfte Gruppe ist die Gruppe der
 6. Die sechste Gruppe ist die Gruppe der
 7. Die siebte Gruppe ist die Gruppe der
 8. Die achte Gruppe ist die Gruppe der
 9. Die neunte Gruppe ist die Gruppe der
 10. Die zehnte Gruppe ist die Gruppe der

In vendar vas domovina pozdravlja, možje! To ni domovina kapitalistov in njihovih ponižanih hlapcev, socialnih demokratov, to je druga domovina. Ljudstvo vas pozdravlja, delavno ljudstvo ki zaga, seče, koplje, streže strojem, obdeluje trdo zemljo in si s poštenim delom služi kruh. Delavske in kmetijske matere, ki vso vojno niso obupale in so vztrajno nosile vse trpljenje, vas pozdravljajo. Ljudske množice vam pošiljajo svoj pozdrav, one so se borile za naše ujedinjenje, one so razrušile gnilo Avstrijo. Ne čudite se, torej, če vlada danes v naši domovini odpor proti kapitalističnim in z njimi vezanim strankam! Delavci in kmetje, ki hočejo imeti svobodno domovino, kjer ne bo izkoriščevanja od strani kapitalistov in strahovlade socialnih demokratov, delavci in kmetje vam ponujajo svoje zlate desnice. To je naša prava domovina!

In ta domovina je krščanska. To jo dela dobro, požrtvovalno, svobodno in našo. Delavno ljudstvo pa ve, da danes ne bo doseglo svojih ciljev, če se ne bo združilo v eno samo mogočno četo. Zato bodeite videli, da se povsod organizira. Spoznali bodeite, kako močno je v svojih organizaciji in uvideli bodeite, da ni daleč dan, ko bo vsled odpora organiziranega ljudstva padla strahovlada. Krščansko delavno ljudstvo hoče pravice. Odstraniti hoče kapitalizem, a svoje delo hoče imeti pravično plačilo.

Kakor da bi prišli v nov svet, tako se vam bo zdelo, ko pridete zopet domov. Odložili ste bojno orožje, s studom ste vrgli puške od sebe. Doma pa najdete ljudi, ki se tudi pripravljajo na boj. Samo drugačen je ta boj in nekrvav. Organizirano delavno ljudstvo se pripravlja na nov boj za svojo pravico, za svetosti svojega krščanskega prepričanja in za krhlo V tem boju vas pozdravlja ljudstvo, trpeče žrtve vojne, kot svoje sobojevnike!

Sirite „Večerni list“!

ČAJNI IN ZABAVNI VEČER V LJUDSKEM DOMU.

V četrtek, 22. t. m. ob pol 8. uri zvečer se bo v Ljudskem domu vršil delavski čajni večer, ki ga priredijo ljubljanske skupine JSZ.

Vspored je naslednji: šalji prizori (»Raztresenci« in razni kupleti), šalji pošta, srečolov ter prosta zabava.

Vstopnice se dbe vsak dan od 8. ure dopoldne do 8. ure zvečer v pisarni Jugoslovanske strokovne zveze, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje.

Vstopnina 2 K za osebo.

Začetek je točno ob pol 8. uri zvečer. Večer se otvori s šalji prizorom »Raztresenci«. Blagajna se odpre ob pol 7. uri zvečer.

Pridite vsi prijatelji kršč. delavske organizacije!

Politične novice.

Dr. Korošec proti propadanju kro-
ne. Da se prepreči propad kro-
ne, Dr. Korošec pri predstvi parlamenta na vlado interpelacijo, v kateri v imenu ljudstva, ki bi občutilo katastrofalne posledice vladnega sklepa v valutnem vprašanju, energično protestira proti takemu postopanju vlade, zahteva, da ministrski svet razveljavi svoj sklep in skliče parlament, ki je edino kompetenten za reševanje valutnega vprašanja. To so razumele vse stranke in soglasno stavile iste zahteve. Ako vlada tej zadevi ne ugodí, bo izvalo to utis, da hoče storiti krivico.

Vlada v strahu. Iz Beograda poročajo, da se demokratsko-socialistična vlada čuti skrajno šibko. Notranje razmere so vedno slabše, za valuto so jo polomili, in tudi v zunanji politiki vlada doslej ni dosegla nič tistega, kar zahteva ljudstvo. Zato se je vlada začela približevati opoziciji, ki je povabljena, da sodeluje v ustavnem odboru. Opozicija je sklenila, da potom predsednika narodnega predstavništva stavi vladi med drugim naslednje pogoje: Ustavni odbor naj v prvi vrsti izdela volilni red za konstituantno. Volilni red naj se sprejme po parlamentu. Garancije za pravilno izvedbo volitev. V ustavnem odboru ne sme biti majoriziranja, vsa važna vprašanja se smejo rešiti le sporazumno. Predsednik parlamenta ne bi smel biti član, ker bi bilo to nezdružljivo s paralelnim delom narod. predstavništva. Da morejo poedine pol. stranke delegirati svoje člane v ustavni odbor, je potrebno sklicanje začasnega narodnega predstavništva. Z ozirom na ustvaritev skupnega ustavnega odbora bi moralo slediti muno sklicanje narodnega predstavništva. — Tako opozicija. Demokrati in socialisti pa se boje teh zahtev, prav posebno pa imajo strah pred parlamentom. Zato se ne ve, kako bodo ta pogajanja uspela. Za ljudi žerjavove vrste je seveda enostavnije, vladati brez parlamenta, naj tudi pri tem vse skupaj zloide vzame.

Podkralj Gregor. Menda ni na svetlu vladarja, ki bi s tako verno pošiljal komunikacije, razglase in popravke v svet, kot dela to naš deželni predsednik. Potom dopisnega urada razglasa, da je prebral protestno resolucijo slovenskega delavnega ljudstva. Ta resolucija se obrača proti vladnemu »Prosvetnemu odboru« in njegovim načrtom. Dr. Žerjav je našel, da v načrtu »Prosvetnega odbora« v Belemgradu ni točke, kjer bi bilo zapisano, da hočejo vreči križ iz šole. O ne, to ni zapisano. Pač pa, da se v višjih razredih srednjih šol odpravi veronauk. — Opozorili bi pa g. deželnega predsednika na drugo resolucijo, ki so jo tisoč mož in žena sklenili na številnih shodih. Ta resolucija zahteva, da deželni predsednik dr. Gregor Žerjav odstopi. Ali bo na to resolucijo dežel. predsednik tudi odgovoril? Najbrže ne. Odgovorilo pa bo slovensko ljudstvo na ta način, kot nekdanj Martin Krpan. Tam stoji pisano: »Z Bogom«, je rekel Martin Krpan — minister Gregor pa nič.

Tudi o židovstvu dr. Žerjav ne stoji rad. Posebno je temu gospodu aeljuho, če opozarjamo ljudstvo na kvarljivost židovskega življa, ki se pojavlja sedaj med Slovenci. Zato nam je zopet zaplenil del večerajnjega članka o židovstvu, boje se, da ne pride ljudstvo do spoznanja, kdo židovski poplavi med naše ljudstvo pripravljajo. Zato nam je črtal podatke o »neizčrpni virih« socialistov in liberalov, da svet ne izve, odkod potekajo. S tem je dr. Žerjav kot predsednik deželne vlade ustopil s celo svojo uradno veljavo za obe vladajoči stranki ter zaplenil vse, kar bi njegovim dvem strankam moglo škodovati. To približno danes in delamo dr. Žerjav za ta čin osebno odgovornega!

Odgovor na Smirnov napad na usmiljene sestre. Uprava deželne bolnišnice v Sarajevu je poslala socialističnemu glasilu »Zvon«, ki je bilo priobčilo surovi napad »usmiljenih« Smirnova na usmiljene sestre v deželni bolnišnici in upravo te bolnišnice stvarni popravek. »Zvon« je priobčilo »opravek izkvarjen, a »Narodno

Jedinstvo« in »Hrvatska Sloga« sta ga priselila v celoti. V popravku ugotavlja ravnatelj dr. Kostić, da je bila uprava prisiljena pozvati usmiljene sestre, ker ni mogla najti dovolj vestnih laičkih strežnic in strežnikov. Več že sprejetih laičkih moči je morala radi nenravnega obnašanja in grdega postopanja z bolniki, odpustiti. Vsi stroški za nastanjenje usmiljenk in njih kapelico so znašali 600 K. Usmiljenke dobivajo mesečno po 83 K, laičke strežnice in strežniki pa v razmerju službene dobe po 155 do 350 K mesečno. Sestre imajo isto hrano kakor ostalo strežništvo, obleko nosijo svojo, dočim dobivajo druge strežnice in strežniki obleko od bolnišnice. V bolnišnici je okolo poldrug sto laičkih strežnikov in strežnic ter 24 usmiljenk. S tem so izpodbiti vse trditve socialističnega gromovnika Smirnova, ki stoji osramočen kot obrekovalec pred celo pošteno javnostjo. Sicer pa v stvari še ni izrečena zadnja beseda, ker je uprava bolnišnice vso reč izročila državnemu pravdnistvu. a)

Dnevne novice.

Ukradeni predmeti. Pri deželnem sodišču v Ljubljani se nahajajo kot corpora delicti vsakovrstni predmeti, kakor: fotografske in električne potrebščine, daljnogledi, različna srebrnina, usnje, gamaše, čevlji, civilne in vojaške blade, več vrst tobaka, cigarete in smok, električni likalnik, različni stroji in orodje, čopiči, 1 lovška puška in vojaške častniške dekoracije.

Ti predmeti izhajajo najbrž od tatvin, izvršenih lamsko poletje v Ranzingerjevem skladišču v Ljubljani. Neznani lastniki se pozivljajo, da si ogledajo te predmete pri deželnem sodišču v sobi št. 95 dne 26. in 27. jan. med 15. in 17. uro.

Roparji v vojaški obleki. Pretekli teden so plenili štirje vojaško oblečeni potepuhi pri cestarju Jožefu Zaplotniku na Učaku pri Trojanah. Sprva so prosili kruha in mleka. Ko pa so uvideli, da je v samotni cestarski hiši hčerka sama doma, so zahtevali denarja in obleke. Ker se jim seveda ni moglo ustreči, so udri v sobo, pobrali iz omare obleko, čevlje in vse druge dragocenosti, kar se jim je zdelo, da je kaj vredno. Dekle se je pač postavila v bran, toda surova pest jo je pobila ro tleh. Ko se je vrnil oče opoldne iz svoje službe, je javil slučaj orožništvu na Trojanah. Naš novi postajevođa Ivo Rudolf s svojim vrtilm Korošcem Jožko Serajnikom se je ob tej priliki izkazal, da je mož na mestu. Kljub neverjetnemu naporu sta oba moža postavila sledila roparjem in jih privedla vranskemu sodišču še isto noč.

Umrla je v Splitu v visoki starosti gospa Kata Bulat, vdova po pok. vodju splitskih Hrvatov dr. G. F. Bulatu. Bila je visoko naobražena, plemenita žena, ki je v časih najtežje narodne borbe stala zvesto ob strani svojega moža in ga podpirala. Nastopala je tudi v javnosti.

Velik modern hotel zgradi v Zagrebu kapitalistična skupina v okrilju tujkega prometnega društva. Hotel bo imel 200 sob in bo najrazkošnejše opremljen; imel bo lasten varieté, veliko koncertno dvorano, kopališče, intimno gledališče in druge take naprave. Kapital je že zagotovljen. Hotel bo zgrajen tekem enega leta in bo stal v Mihanovičevi ulici.

Sam zaplenjen. Včeraj je bil zaplenjen del članka v »Večernem listu«, ki je razkrival delovanje židovskega velekapitala v Jugoslaviji s pomočjo demokratov in socialistov. — Danes pa je dr. Žerjav zaplenil v »Domoljubu« več notic in poročil. Zaplenjeno je poročilo o protestnem shodu kmetov v Cerkljah pri Krškem ter poročilo iz Komende o volilnih sleparijah liberalcev in liberalnih samostojnežev. Nadalje je zaplenil ta gospod le njegove osebe tikajoče se napade in pa notico o dr. Žerjavovem nasilju. Tudi ni dovoljeno pisati, da dr. Žerjav premoja skrbi za omejitve alkohola. Mož smatra deželno vlado za svojo družinsko ustanovo; drugače si ne moremo razložiti njegovega ravnanja.

Socialne naprave na Hrvatskem. Oblastni odbor za zaščito dece in mladine v Zagrebu je v Nalicaiah otvoril otroški dom. Tam se v kratkem grede tudi dom za matere in dojenčce z gospodinsko šolo.

Velika nesreča na Drni. Nedavno se je pri Rači vkrvalo v dol 31 oseb, da se prepeljejo v Bosno. Čoln je bil pretežak in se je začel potapljati. Utonilo je 11 oseb. Čolnarje so zaprli in uvedli proti njim kazensko preiskavo.

Pobiranje orožja v južni Srbiji. Ker se bliža pomlad in je med Arnavti v prizrenskem, zvečanskem, raškem in plevlanskem okraju še mnogo orožja, ki so ga bili razdelili švabi pred svojim odhodom, se je bati podvojenega delovanja sovražnih agentov provokaterjev. Oblast je začela zato med ljudstvom pobirati orožje.

Maškaradna plesa je prepovedala bosenska vlada z vtemeljitvijo, da se na takih plesih preko mere zapravlja in širi nenravnost. Kakor znano, so tudi marsikje drugod izven naše države s podob-

nimi prepovedbami skušali omejiti prepustno razbrzdanost. Nekaterim to seveda ni všeč in tudi v Sarajevu so boja »revnejši sloji« vsled te prepovedi vsi iz sebe. Ljudje hočejo plesati in noreti v grob.

Ogorčenje med hrvatskim učitelstvom. Hrvatsko učitelstvo dobiva še vedno 600 K mesečne plače. Vlada vodi učitelstvo za nos, kakor je vodila uradništvo — s samimi lepimi obljubami. Tako je trdno obljubila, da stopi zakon o povišanju učiteljskih plač gotovo v veljavo s 1. decembrom 1919. Toda o izpolnitvi te obljube ni ne duha ne sluha. Učitelstvo je skrajno ogorčeno in se pripravlja na odločnejše korake. Tako piše neki učitelj v »Narodni Politiki«: »Odkrito sporočamo vladi, da bomo odslej spremenili taktiko in sredstva v borbi za naš obstanek, ker je naš kelih grenak.«

Novo plemstvo se pojavlja. Stari plemiči so takorekro odgospodarili Plavokryne rodbine, katerih korenine segajo v njihove ustanovitelje, viteze, ki so s počestnim ropom obogateli, se utapljajo v morje navednih smrtnikov. Zdaj se ustvarja popolnoma novo plemstvo: plutokracija. Sedanjí hrčki in verižniki si ustvarjajo ogromno premoženja in se že tudi s podkupovanjem v družbi uveljavljajo: početki novega plemstva so tu.

V Avstriji brez osebnega prometa. Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: Počenši od ponedeljka dne 19. t. m. se na vseh progah južne železnice v območju obratnega ravnateljstva Dunaj, torej v Nemški Avstriji, ukine ves osebni promet do daljnjie naredbe.

Ljubilanske novice.

Vrnitev naših ujetnikov iz Italije. Te dni pričakujejo na južnem kolodvoru prvi večji transport jugoslovanskih ujetnikov iz Italije. Prostor poleg južnega kolodvora je okrašen z zastavami, mlaji, slavlom. Poleg tega prostora — in to je za vračajoče se vojake važnejše — je pripravljena kuhinja za pogostitev lačnih naših revežev. Kdaj pride transport, ni še znano. Pozdravljeni bratje! Vam velja pozdrav na prvi strani današnjega lista.

Izloženje čipke. V izložbenem oknu »Urada za pospeševanje obrti« na Dunajski cesti št. 22 so razstavljeni čipkarski izdelki nčenk čipkarskih šol v Zürich, v Železnikih, v Horjulu in na Trati pri Gorinji vasi. Cenjeno občinstvo se opozarja na solidno delo, ki je iz pristnega lanenega sukanca. Čipke se bodo prodajale od 9. do 12. ure dopoldne. Izkupice je namenjen za podpore učenk in nabavo sukanca, ki se bode brezplačno razdelil med učenke čipkarskih šol.

Charleyevo teto. V tleh dejanjih, prirede Sentjakovski Orli v nedeljo 25. januarja ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu. Med odmori bo igral dijaški orkester. — Vstopnice se dbe od danes naprej v trgovini G. Češnovar, Stari trg 16, v nedeljo 25. jan. pa v Sentjakovskem prosvetnem društvu, Sv. Florijana ulica št. 15.

Ljubljansko deželno sodišče deluje liki električna iskra hitro. Dne 29. dec. 1919 sta Franciška Šumi iz Trziča in Antonija Gorjanc iz Škofje Loke kradli pri Gričarju & Mejaču svilo, ki je bila 1265 K vredna, 20. januarja t. l. sta pa že bili sojeni in obsojeni. Šumijeva je prišla šele oktobra m. l. iz Begunj, kjer je sedela 8 mesecev. Med razpravo je plakala in klicala, da jo »Tončka noter tlačí«. Sodišče je obsodilo Šumijevo v 18. Gorjančevu pa v 2 meseca težke ječe. Šumijeva glasno plaka in kriči: »O Marija! O Marija! Ne prevzame kazni; o gospod, saj ne bom nikoli več.« — Prvomestnik pazniku: »Dobro pazite na njo, ker zadnjič je eno šipo razbilal.« — Šumijeva: »Saj jo ne bom.«

Jeruš sem pil in brinjevec in terpentina. je povedal na policiji Antot Drekonja iz Grahovega. Razgrajal je pred škofijo, ko se je napil, preklinjal in zmerjal mimogrede, dokler ga niso prijeli in prepeljali na policijsko ravnateljstvo, kjer se je tudi nasilno obnašal, vsled česar ga pridre v policijskih zaporih 6 dni.

Kako se napravi denar. Hrček je vprašal te dni Mravljo: »Kako Vam nese kupčija?« — »A, kaj, z verjenjem se ne pečam, ta reč je zdaj razkricana; toda pritožiti se ne morem. Te dni sem kupil gozd; 200.000 kron sem pri tej lahki kupčiji zaslužil.«

Tatvina pri Ažmanu. Senat ljubljanskega deželnega sodišča je obsodil Štefana Tomljanoviča, Štefana Vukeliča in Tomičiča Jožeta na 7. Florijana Krmpotiča pa na 7 mesecev težke ječe. Predsednik senata svetnik Nagode je razpravljal z obtoženci hrvatsko. Gospoda je prišla 24. novembra m. l. v Ljubljano in je prenočila prve noč v hotelu Tivoli, drugi dan jutraj je pa naročil Krmpotič v New Yorku sobo št. 13; kjer so navedenci prišli okoli 9. ure dopoldne skup. V tej hrvatski dbi so ukradli pri Ažmanu 3635 kron vredno

manufakturno blago. Pri Ažmanovih so tatvino precej opazili in obvestili o njej vodjo kolodvorske policijske ekspoziture g. revirnega nadzornika Ljubica in precej so prijeli tičke. Ko je vprašal prvomestnik Krmpotiča, če pozna Tomljanoviča, je odgovoril: »Kaj bi ga ne poznal, saj smo »švercali« blago z Reke v Zagreb. Med tem, ko so ostali tajili, je Krmpotič odkritosrčno izpovedal, da so se o tatvini dogovorili v kavarni »Ilirija«, samo Tomičič da ni bil zraven.

Čigavo je perilo? Pri neki hišni preiskavi so našli 2 moški spodnji srajci, 1 vrhno srajco, 2 ženski srajci, 1 moške spodnje hlače, 1 bel volneni sviter, 1 prevleček za blazino z znamko W, 1 moško srajco, 1 rjuho z znamko A. R. Če so bile komu take reči ukradene, naj se priklasi na policijskem ravnateljstvu soba št. 16. II. nadstropje.

Tatvine. Leopoldu Verbincu iz Štepanje Vasi je bila ukradena zgornja zelenkasta suknja, s katero je odel konja, ko je šel v gostino. — Antonu Jagodicu v Jernejevi ulici št. 35 so bile ukradene iz hleva 1 nove hlače in telovnik. — Hlapcu trgovca Ivana Zormana, Francu Camerniku, je bila ukradena zlata žepna ura z monogramom I. Č., vredna 3000 kron, nov povrnil jopič in črn telovnik z belo podlago in črna konjska odeja.

Tatova prepodila tatove. Jemc Janez in Ovičaj Andrej sta ukradla gospodu Kmetu na Gosposvetski cesti 1 vrečo fiziola, toda neki fant je prišel povedat policijskemu nadstražniku Frideriku Šabcu, da pri gospodu Kmetu kradejo, nakar sta bila Jemc in Ovičaj aretirana. Ovičaj je povedal pri razpravi, da sta z Jemcem, ko sta kradla, prepodila tri druge tatove. Sodišče je prisodilo Ovičaju 4, Jemcu pa 3 mesece težke ječe.

Razne novice.

Porotniška dolžnost za ženske. Od 2. januarja t. l. so v Avstriji tudi ženske dolžne vršiti porotniško dolžnost. Kakor poročajo »N. W. Journal«, se za poroto določene žene v velikem številu skušajo osvoboditi porotniške dolžnosti, sklicujoč se na svoje gospodinske in materinske dolžnosti: No, kakor vemo, se za porotništvo tudi moški navadno ne otmiljejo.

Samopomoč vojnih invalidov. Zveza vojnih invalidov v Aschu namerava zgraditi veliko moderno poslopje, v katerem bo v prizemlju otvorilo prvovrsten kino, v prvem nadstropju pa moderno kavarno; ostala nadstropja so določena za stanovanja. Vse bo vodila invalidska zveza, v lastni režiji; čisti dobiček se porabi za izboljšanje gmotnega položaja invalidov v okraju Asch. Potrebni kapital je že zagotovljen.

Odprava častnega meščanstva in meščanskih pravic na Češkoslovaškem. Češkoslovaški narodni skupščini je predložen zakonski načrt za odpravo častnega meščanstva in meščanskih pravic. Vsi občinarji so enaki. Meščansko premoženje (zakladi, zavodi) zapade občin. Sedaj živijo revni meščani, ki imajo pravico do podpore iz tega premoženja, dobe enako podporo od občine.

Nedeljsko delo za reveže. Rudarji v nürschanskem premokopu na Češkem so sklenili, da bodo poslej delali tudi ob nedeljah; izkupani premog mora dobiti revno ljudstvo v Plznju.

Samomori na Dunaju. Začasa vojne se je število samomorov na Dunaju nenavadno znižalo, lani pa zopet znatno narastlo, dasi še niti izdaleka ni doseglo števila iz predvojnih let. Leta 1919 je bilo dunajski policiji naznanjenh 1138 izvršenih ali poizkušanih samomorov; od tega odpadlo na moške 469 in 669 žensk. Samomori je dejansko izvršilo 266 moških in 203 žensk, ostalo so bili poizkusi.

Vulkanska lava je uničila dve mestici, in sicer v Meksiki vzhodno od Vera-Cruza, kjer je pričel ognjenik znova bruhati. Goreča lava, iz katere se je sukaljal pogubonosni plamen, je pogoltnila vse, kar ji je bilo na potu. Od stanovalcev ni ostal pri življenju niti eden.

Narodno gledališče.

DRAMA.

21. jan., sredo: »Oče.« Abon. E.
22. jan., četrtek: »Hlapci.« Izven abon.
Uradniška predstava.
23. jan., petek: Zaprt.
24. jan., sobota: »Korenček.« — »Žer-nitev.« Abon. D.
25. jan., nedelja, popoldne: »Pepelek.« Izven abon.
25. jan., nedelja, zvečer: »Hlapci.« Izven abon. Delavska predstava.

OPERA.

21. jan., sredo: »Mignon.« Abon.
Odgovorni urednik: Jože Kotar.
Izdajatelj: Konzorčij »Večernji list«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.